

EEE 1604/25

OSNUTEK SKLEPOV

Zadeva: 60. seja Sveta EGP (Bruselj, 21. maj 2025)

Šestdeseta seja Sveta EGP je potekala 21. maja v Bruslju, predsedoval pa ji je poljski državni podsekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Michał Baranowski, ki je zastopal predsedstvo Sveta Evropske unije. Seje so se udeležili lihtenštajnska ministrica za zunanje zadeve, okolje in kulturo Sabine Monauni, islandska ministrica za zunanje zadeve Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, norveški minister za zunanje zadeve Espen Barth Eide ter predstavniki in predstavnice Evropske komisije in Evropske službe za zunanje delovanje.

Člani in članice Sveta EGP so razpravljali o splošnem delovanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (Sporazum EGP) ter opravili orientacijsko razpravo na temo evropske varnosti in EGP.

Ukrajina

1. Člani in članice Sveta EGP so najostreje obsodili neupravičeno, neizzvano in nezakonito vojno agresijo Rusije proti Ukrajini in ponovno izrazili neomajno podporo neodvisnosti, suverenosti in ozemeljski celovitosti Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Rusko federacijo so pozvali, naj nemudoma in brezpogojno umakne vse svoje vojake in vojaško opremo s celotnega ozemlja Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Poleg tega so izrazili podporo celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru na podlagi mednarodnega prava, vključno z Ustanovno listino Združenih narodov, ter v skladu s ključnimi načeli in cilji ukrajinske formule za mir. Izrazili so obžalovanje, ker trajajoča vojna agresija Rusije proti Ukrajini še naprej vpliva na delovanje notranjega trga. Pozitivno so ocenili dejstvo, da so se vse države Efte, ki so del EGP, pridružile izjavam in omejevalnim ukrepom EU proti Ruski federaciji, pa tudi druge ukrepe, ki so jih zadevne države sprejele vzporedno z ukrepi EU in njenih držav članic, da bi se zoperstavile vojaški agresiji Rusije, kar dokazuje odlično in tesno partnerstvo med EU in državami Efte, ki so del EGP.
2. Člani in članice Sveta EGP so poudarili pomen zagovarjanja univerzalnih in skupnih temeljnih evropskih načel in vrednot, kot so demokracija, človekove pravice, pravna država ter načela Ustanovne listine Združenih narodov. Poleg tega so poudarili svojo zavezanost mednarodnemu, na pravilih temelječemu redu in zagovarjanju spoštovanja mednarodnega prava, tudi mednarodnega humanitarnega prava.

Sodelovanje v EGP

3. Svet EGP je poudaril stalen in vse večji pomen Sporazuma EGP, ki je temeljna podlaga za odnose med EU in državami Efte, ki so del EGP, ter izpostavil pomen dvostebne strukture Sporazuma.

Priznal je, da države Efte, ki so del EGP, s sodelovanjem v odborih, strokovnih skupinah, študijah in agencijah ter s svojimi pripombami pozitivno prispevajo k procesu odločanja o zakonodaji in programih EU, ki so relevantni za EGP.

4. Prav tako je priznal pozitiven prispevek Nadzornega organa Efte in Evropske komisije pri spremljanju skladnosti s Sporazumom EGP v vseh državah EGP. Svet EGP je poudaril, da je pomembno, da so ministri in ministrice iz držav Efte, ki so del EGP, vabljeni na neformalna ministrska srečanja in ministrske konference na ravni EU, ki jih organizirajo predsedstva EU in so relevantni za sodelovanje teh držav na notranjem trgu. Trenutnemu poljskemu in prihodnjim predsedstvom se je zahvalil za nadaljevanje te prakse.

5. Svet EGP je opozoril na pomen dobro delujočega notranjega trga za spodbujanje pogojev za gospodarsko rast in ustvarjanje novih delovnih mest po vsej Evropi. Izpostavil je koristi, ki jih štiri svoboščine ter enaki in pošteni konkurenčni pogoji prinašajo za podjetja, ter poudaril, da pravila notranjega trga spodbujajo inovacije, konkurenčnost in trgovino.

6. Svet EGP se je strinjal, da je treba dodatno okrepiti prizadevanja za boljše obveščanje v zvezi s Sporazumom EGP in njegovimi koristmi za državljane in državljanke ter podjetja. Poudaril je, da je boljše poznavanje Sporazuma EGP na vseh ravneh v celotnem EGP v interesu vseh pogodbenic in dobrega delovanja notranjega trga.

Svet EGP je v ta namen pozval države EGP, naj zagotovijo hiter in enostaven dostop do informacij o tem sporazumu.

7. Svet EGP se je ob priznavanju pomembne vloge parlamentarnega sodelovanja ter sodelovanja med ekonomskimi in socialnimi partnerji seznanil z resolucijo Skupnega parlamentarnega odbora EGP o letnem poročilu Skupnega odbora EGP o delovanju Sporazuma EGP v letu 2023, sprejeto 22. novembra 2024 v Oslu.

Politični dialog

8. Svet EGP je priznal, da je tesno partnerstvo med EU in državami Efte, ki so del EGP, najboljše zagotovilo za dolgoročno skupno blaginjo in stabilnost. Ta povezanost je prispevala k oblikovanju Evrope, ki temelji na miru, demokraciji, pravni državi in človekovih pravicah. Svet EGP je pozdravil politični dialog na ministrski ravni med visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter zunanjima ministricama oziroma ministrom Islandije, Lihtenštajna in Norveške, v okviru katerega so udeleženci in udeleženke neformalno izmenjali mnenja o aktualnih zunanjepolitičnih zadevah skupnega interesa, kot so čezatlantski odnosi, Ukrajina/Rusija, Arktika in Bližnji vzhod, pri čemer je poudaril, da je treba k političnim dialogom, ki potekajo v okviru sej delovnih skupin Sveta EU, še naprej vabiti uradnike in uradnice iz držav Efte, ki so del EGP. Svet EGP je pozdravil Skupno izjavo o krepitvi sodelovanja v okviru EGP na področju zunanje in varnostne politike, ki so jo visoka predstavnica ter zunanji ministrici in minister Islandije, Lihtenštajna in Norveške podpisali v okviru političnega dialoga.

Vključitev aktov EU, ki so relevantni za EGP

9. Svet EGP se je seznanil s poročilom o napredku, ki ga je pripravil Skupni odbor EGP, ter izrazil zadovoljstvo z delom tega odbora pri zagotavljanju neprekinjenega uspešnega upravljanja in dobrega delovanja Sporazuma EGP.

10. Svet EGP je pohvalil tekoče delo za zmanjšanje števila aktov EU, ki jih je še treba vključiti v Sporazum EGP, in pomemben napredek, ki je bil zaradi skupnih prizadevanj institucij EU in držav Efte, ki so del EGP, dosežen v letih 2024 in 2025. Vendar je ugotovil, da je zaostanek še vedno velik, in poudaril, da si je treba še naprej prizadevati za nadaljevanje tesnega sodelovanja pri zadevah, ki so že dlje časa nerešene, da bi zagotovili pravno varnost in homogenost v EGP. Poudaril je tudi, da je zelo pomembno zagotoviti pravočasen prenos pravnega reda Unije v nacionalne pravne sisteme.

Gospodarska varnost in konkurenčnost notranjega trga

11. Svet EGP se zaveda trenutnih izzivov, s katerimi se sooča mednarodna trgovina v času, ko so svetovne dobavne verige pod pritiskom, ter ponovno potrdil svojo zavezanost odprti, pravični in trajnostni trgovini ter na pravih temeljih trgovinskim odnosom.
12. Poleg tega je poudaril pomen notranjega trga pri zagotavljanju konkurenčnosti, gospodarske varnosti, odpornosti, prehranske varnosti in industrijske prenove Evrope ter njene trdne vodilne vloge na področju tehnologije in njene privlačnosti kot poslovne lokacije. EU in države Efte, ki so del EGP, imajo še naprej skupni interes, da ob nadaljnjem razvoju novih politik in pobud zagotavljajo dobro delujoč notranji trg in ohranjajo enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni in na enotnem trgu, da bi se lahko spopadle s trenutnimi svetovnimi in geopolitičnimi izzivi na področjih, kot so svetovna konkurenca, podnebne spremembe, dvojni prehod, strateške odvisnosti in tveganja v dobavnih verigah v strateških sektorjih.
13. Svet EGP je poudaril pomen zagotavljanja inovacijam in podjetjem prijaznega okolja, da bi okrepili konkurenčnost v celotnem EGP, in opozoril na pomen zmanjšanja strateških odvisnosti v občutljivih sektorjih ter poenostavitve regulativnih postopkov.

14. Svet EGP je poudaril pomen tesnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, za povečanje gospodarske varnosti in odpornosti ter zagotovitev in krepitev dobavnih verig z diverzifikacijo oskrbe in krepitev proizvodnih zmogljivosti na notranjem trgu, zlasti na področju brezemisijских in nizkoemisijских tehnologij v skladu z odstavkom 28 prvega pregleda globalnega stanja v okviru Pariškega sporazuma, pa tudi na področju čipov in kritičnih surovin. V ospredju gospodarske varnosti v EGP bi moralo biti spodbujanje konkurenčnosti v celotnem EGP in zagotavljanje zaščite pred skupnimi tveganji za gospodarsko varnost ter partnerstvo z drugimi državami s skupnimi interesi.
15. Svet EGP je potrdil, da so v strateški agendi EU za obdobje 2024–2029 ustrezno obravnavani skupni izzivi držav EGP. Pozdravil je prizadevanja za razvoj bolj povezanega in odpornejšega notranjega trga, na katerem se podpirajo ključne prihodnje tehnologije in zagotavlja dolgoročna konkurenčnost Evrope, ter izrazil zadovoljstvo glede prizadevanj za ohranitev močne in varne Evrope.

Podnebne spremembe, biotska raznovrstnost in zeleni prehod

16. Svet EGP se je strinjal, da so za zagotovitev prehoda na trajnostno, socialno pravično, podnebno nevtralnno in okolju prijazno prihodnost potrebni nadaljnje visoke ambicije, skupna prizadevanja in čim hitrejša ukrepanja. Pozval je k pravičnemu, urejenemu in poštenemu prehodu s fosilnih goriv v energetske sisteme v skladu s ciljem 1,5 °C in s tem k pospešenemu ukrepanju v tem kritičnem desetletju, da bi do leta 2050 dosegli ničelno stopnjo neto emisij v skladu z znanstvenimi dognanji. Ponovno je pozval k potrojitvi zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov na svetovni ravni in podvojitvi povprečne svetovne letne stopnje izboljšanja energetske učinkovitosti do leta 2030 ter pospešitvi brezemisijских in nizkoemisijских tehnologij. Pozdravil je objavo dogovora o čisti industriji, ki naj bi prispeval k razogljičenju in konkurenčnosti evropske industrije. Priznal je tudi pomen zanesljive, cenovno dostopne in trajnostne oskrbe z energijo ter zaščite evropske energetske infrastrukture pred hibridnimi in drugimi grožnjami. Poudaril je, da bi morala celostna strategija za razogljičenje in konkurenčnost zagotoviti predvidljivost za industrijo ter si prizadevati za privabljanje, širitev in ohranjanje podjetij v Evropi.

17. Svet EGP se zaveda, da ima nezakonita in obsežna invazija Rusije v Ukrajini škodljive posledice za energetske sektor v Evropi, in je seznanjen z doseženim napredkom pri izvajanju načrta Evropske komisije REPowerEU, katerega namen je zmanjšati odvisnost od ruskih fosilnih goriv. Izpostavil je zlasti večje ambicije načrta REPowerEU ter priznal pomen uresničevanja teh ambicij, po potrebi tudi z okrepljenimi oblikami regionalnega sodelovanja.
18. Svet EGP je poudaril ključno vlogo oblikovanja cen ogljika pri zelenem prehodu ter nadaljnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri razvoju sistema EU za trgovanje z emisijami. Pozdravil je tekoče delo v zvezi z vključitvijo držav Efte, ki so del EGP, v mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah. Poleg tega je poudaril, da so potrebni učinkoviti ukrepi za zagotovitev verodostojnosti podatkov o emisijah in nadaljnja prizadevanja za zagotovitev zanesljivosti podatkov tretjih držav.
19. Ker je promet velik vir emisij v Evropi, je Svet EGP ponovno poudaril, da morajo države EGP sodelovati za razvoj trajnostnega, konkurenčnega in odpornega prometnega sektorja. Pozdravil je cilje in ukrepe v zvezi z zelenim prehodom prometnega sektorja v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“. Izpostavil je uporabo trajnostnih načinov prevoza in trajnostnih goriv v EGP ob hkratnem ohranjanju povezljivosti oddaljenih območij, vključno z otoškimi državami, in pravičen prehod. Ključnega pomena sta tudi izboljšanje železniških zmogljivosti in zmanjšanje emisij iz cestnega tovornega prometa, zato se je Svet EGP seznanil s predlogi iz svežnja ukrepov za okolju prijaznejši tovorni promet. Pozdravil je dejstvo, da se večji poudarek namenja zelenemu ladijskem prometu in zelenemu letalstvu, vključno s trajnostnimi gorivi, ter letališki in pristaniški infrastrukturi.

20. Svet EGP je poudaril, da je trdno odločen okrepiti prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam, za trajnostni energetski prehod ter nadaljnje varstvo našega naravnega sveta in spodbujanje našega krožnega gospodarstva na vseh področjih, da bi povečali našo konkurenčnost. Poudaril je pomen nadaljnjega tesnega sodelovanja med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri doseganju njihovih podnebnih ciljev ter ciljev glede biotske raznolikosti ter pri uresničevanju ciljev Pariškega sporazuma. Strinjal se je, da je ključno obravnavati izgubo biotske raznovrstnosti, in opozoril na cilj EU glede ničelnega onesnaževanja ter na to, da je sodelovanje v smeri čistejše Evrope in okolja brez strupov bistven del teh prizadevanj. Poudaril je pomen regulativnega usklajevanja na področju krožnega gospodarstva.
21. Ob priznavanju, da podnebne spremembe in izguba biotske raznovrstnosti predstavljajo svetovni izziv, je Svet EGP znova poudaril, da je v celoti zavezan izvajanju agende ZN do leta 2030 ter Pariškega sporazuma in Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost kot ključnih večstranskih okvirov, ki urejajo svetovno ukrepanje proti podnebnim spremembam in izgubi biotske raznovrstnosti. Ob upoštevanju rezultatov 28. in 29. zasedanja Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja je poudaril, da je treba še naprej krepiti globalne ambicije v okviru Pariškega sporazuma. Zato je Svet EGP menil, da je zlasti pomembno, da vse pogodbenice pred COP 30 v Belemu sporočijo svoje nacionalno določene prispevke, usklajene s ciljem glede temperature 1,5°C iz Pariškega sporazuma in izidom pregleda globalnega stanja v okviru COP 28, v katerem je priznana potreba po temeljitim, hitrem in trajnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Svet EGP je poudaril, da morajo države določiti in/ali pospešiti svoje cilje glede neto ničelnih emisij toplogrednih plinov ter nadaljevati ambiciozen dialog s ključnimi podobno mislečimi partnerji. Poleg tega se je seznanil z željo Evrope, da ohrani vodilno vlogo pri izpolnjevanju mednarodnih zavez na področju biotske raznovrstnosti, zlasti tistih iz Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost. Ob upoštevanju izida 16. konference pogodbenic Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti je poudaril, da morajo vse pogodbenice posodobiti ali revidirati svoje nacionalne strategije in akcijske načrte za biotsko raznovrstnost, da bi nemudoma obravnavale neposredne in posredne vzroke za izgubo biotske raznovrstnosti.

Digitalna preobrazba

22. Svet EGP je poudaril, da so varovanje svobode in pluralnosti medijev, uredniška neodvisnost in zaščita novinarjev ključnega pomena za dobro delujočo demokratično družbo v digitalni dobi, tako kot tudi spoštovanje v ustrezni zakonodaji EU določenih ključnih vrednot, vključno s podporo neodvisnim medijem in njihovim financiranjem.
23. Svet EGP je poudaril, da je tesno sodelovanje med državami EGP izjemno pomembno za zagotovitev konkurenčne, pravične in odporne digitalne preobrazbe ter za to, da Evropa postane vodilna v svetu na področju strateških digitalnih tehnologij. Poudaril je tudi, da je zaščita integritete in odpornosti digitalne infrastrukture in storitev bistvena za zaščito naših demokratičnih družb in uveljavljanja naših evropskih vrednot.
24. Svet EGP, ki se zaveda, da je treba pospešiti uvajanje umetne inteligence v industriji ter malih in srednjih podjetjih, pa tudi v skladu z izjavo o vključujoči in trajnostni umetni inteligenci za ljudi in planet, dogovorjeno 11. februarja 2025 v Parizu, je podprl predlagano strategijo za uporabo umetne inteligence ter pozval k tesnemu sodelovanju organov, industrije in civilne družbe iz držav EGS pri njenem izvajanju. Hkrati je poudaril, da si je treba zaradi čim večje družbene in inovacijske vrednosti podatkov še naprej prizadevati za vzpostavitev resnične evropske podatkovne unije, med drugim s poenostavitvijo usklajevanja z obstoječo zakonodajo in izboljšanjem upravljanja podatkov.
25. Svet EGP je poudaril, kako pomembno je, da bosta v Sporazum EGP vključena akt o digitalnih storitvah (DSA) in akt o digitalnih trgih (DMA). Zavedajoč se potencialnih ekonomskih, okoljskih in socialnih koristi, ki jih prinaša umetna inteligenca, je poleg tega priznal, da je pomembno, da se z aktom o umetni inteligenci vzpostavi skupen regulativni okvir za umetno inteligenco v Evropi ter zagotovi, da so sistemi umetne inteligence, ki so dani na notranji trg in se uporabljajo v EGP, varni, zaupanja vredni in etični ter spoštujejo temeljne pravice, evropske vrednote in etična načela.

26. Svet EGP se je seznanil s pomenom krepitve kibernetске varnosti ter zaščite ljudi, institucij in kritične infrastrukture pred hibridnimi grožnjami. Pozdravil je sporočilo Komisije o evropskem akcijskem načrtu za kibernetско varnost bolnišnic in izvajalcev zdravstvenih storitev ter predlagani akt EU o kibernetски solidarnosti ter pozval pogodbenice Sporazuma EGP, naj še naprej tesno sodelujejo, da bi povečale odpornost notranjega trga in preprečile kibernetске grožnje.
27. Svet EGP je priznal pomen krepitve evropskega polprevodniškega ekosistema s sprejetjem evropskega akta o čipih, ki obravnava diverzifikacijo dobavnih verig, ohranjanje vodilnega položaja na področju tehnologije in nadaljnji razvoj proizvodnih zmogljivosti.
28. Svet EGP je pozdravil Uredbo 2024/1183 o spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 o vzpostavitvi okvira za evropsko digitalno identiteto z izboljšanjem učinkovitosti sedanjega okvira za digitalno identiteto za zaščito čezmejnih transakcij in razširitvijo njegovih koristi na zasebni sektor.

Socialna razsežnost

29. Svet EGP je poudaril pomen socialne razsežnosti v Sporazumu EGP, ki zajema vprašanja, povezana z delovnim pravom, zdravjem in varnostjo pri delu ter enakostjo spolov. Priznal je pomen pravičnih in dobro delujočih trgov dela in sistemov socialnega varstva ter večje udeležbe na trgu dela in zagotavljanja dobrega ujemanja med spretnostmi in potrebami trga dela, saj je to ključnega pomena za doseganje pravične, zelene in digitalne preobrazbe ter krepitev konkurenčnosti notranjega trga.
30. Svet EGP je izpostavil pomen zagotavljanja socialne zaščite, enakih možnosti in poštenih delovnih pogojev ter pozdravil napredek, dosežen pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, ki je okvir za izgradnjo bolj vključujoče, odporne in konkurenčne Evrope.

Sodelovanje na področju zdravja

31. Svet EGP je seznanjen s strateškimi spoznanji, pridobljenimi pri pripravljenosti in odzivanju na izredne zdravstvene razmere v EGP med pandemijo COVID-19. Celovitost notranjega trga in nemoteno delovanje Sporazuma EGP ostajata ključni prednostni nalogi v tem okviru.
32. Svet EGP je poudaril pomen oblikovanja evropske zdravstvene unije in z zanimanjem pričakuje tesnejše sodelovanje med EU in državami Efte, ki so del EGP, pri pripravljenosti in odzivanju na področju zdravja. Seznanil se je tudi s predlogom uredbe na področju kritičnih zdravil, s katero naj bi omogočili odpornejše dobavne verige in okrepili evropske proizvodne zmogljivosti. Poudaril je tudi, da z zanimanjem pričakuje nadaljnji napredek glede reforme farmacevtske zakonodaje EU, ki obravnava vprašanje pravočasnega in pravičnega dostopa do varnih, učinkovitih in cenovno dostopnih zdravil, zanesljivost preskrbe z zdravili ter zagotavljanje privlačnega in inovacijam prijaznega okolja za raziskave, naložbe, razvoj in proizvodnjo zdravil v Evropi, pa tudi ukrepe za obravnavanje antimikrobične odpornosti.
33. Svet EGP je izpostavil pomen krepitev ukrepov EU na področju oskrbe in duševnega zdravja ter nadaljnje krepitev zmogljivosti in odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z odpornostjo proti podnebnim spremembam, zlasti na področjih, pri katerih je pandemija razkrila pomanjkljivosti.

Programi in agencije EU

34. Svet EGP je ob priznavanju prispevka programov EU k oblikovanju bolj zelene, bolj digitalne in odporne Evrope poudaril pomen sodelovanja držav Efte, ki so del EGP, v raznih programih EU v obdobju 2021–2027 in priznal njihov znaten finančni prispevek k tem programom.

35. Svet EGP je poudaril, da člen 78 Sporazuma EGP določa, da pogodbenice okrepijo in razširijo sodelovanje na več področjih, za katera ne veljajo štiri temeljne svobode. Države Efte, ki so del EGP, bi morale imeti dostop do vseh delov programov, v katerih sodelujejo. Svet EGP je poudaril pomen krepitve varnosti raziskav in pozval pogodbenice, naj v zvezi s tem tesno sodelujejo, tudi z uporabo obvladovanja tveganja in drugih ustreznih ukrepov. Sporazum vsem svojim članicam zagotavlja enake pravice in obveznosti, za njegovo dobro delovanje pa je bistveno, da se ta načela spoštujejo. Svet EGP je zlasti spodbudil vse izvajalske organe na evropski in nacionalni ravni, naj oglašujejo in spodbujajo priložnosti za partnerstvo po vsem EGP ter zagotovijo, da bodo vsi akterji, ki sodelujejo v programih EU, v celoti seznanjeni s pravicami in obveznostmi držav Efte, ki so del EGP.
36. Svet EGP je poudaril, da je široko sodelovanje na področju vesolja ključno za krepitev evropske industrijske baze ter ohranitev celovitosti in dobrega delovanja notranjega trga. Seznanil se je s trenutnimi razpravami o sodelovanju držav Efte, ki so del EGP, v programu za varno povezljivost.
37. Svet EGP je brez poseganja v prihodnja pogajanja na ravni EU o večletnem finančnem okviru pozval k stalnemu dialogu o pripravah na programsko obdobje po letu 2027, da bi zagotovili čimprejšnjo vključitev novih programskih predpisov v Sporazum EGP, pri čemer je treba upoštevati, da sodelovanje držav Efte, ki so del EGP, izhaja iz določb Sporazuma EGP. Poleg tega je izpostavil pomen zagotavljanja tesnega sodelovanja med državami Efte, ki so del EGP, in Evropsko unijo pri oblikovanju prihodnjih programov EU v skladu s Sporazumom EGP.
38. Svet EGP je poudaril pomen prihodnje vključitve svežnja EU za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma (AML/CFT) v Sporazum EGP, da bi prispevali k boju proti pranju denarja in financiranju terorizma.

Finančni mehanizmi

39. Svet EGP je opozoril, da Sporazum EGP določa sodelovanje držav Efte, ki so del EGP, na notranjem trgu ter v zvezi s tem tudi, da države Efte, ki so del EGP, prek finančnih mehanizmov EGP in Norveške prispevajo k zmanjševanju socialnih in gospodarskih neskladij v EGP v korist pogodbenic, z namenom spodbujanja stalne in uravnotežene krepitve trgovinskih in gospodarskih odnosov med vsemi pogodbenicami Sporazuma EGP v skladu s členom 115 Sporazuma EGP.
40. Svet EGP je pozdravil izvajanje in začasno uporabo sporazuma o finančnem mehanizmu EGP za obdobje od maja 2021 do aprila 2028 med Islandijo, Lihtenštajnom, Norveško in EU ter sporazuma med Norveško in EU o norveškem finančnem mehanizmu za obdobje od maja 2021 do aprila 2028, hkrati pa poudaril, da z zanimanjem pričakuje zaključek postopka ratifikacije in začetek veljavnosti obeh sporazumov.
41. Da bi se finančna mehanizma za obdobje od maja 2021 do aprila 2028 uspešno izvajala, Svet EGP z zanimanjem pričakuje hitro sklenitev dvostranskih memorandumov o soglasju in sporazumov o programih med državami Efte, ki so del EGP, in vsemi državami upravičenkami, da bi določili jasen okvir in časovnico za učinkovito in pravočasno izvrševanje sredstev, kar bo prispevalo k dogovorjenim tematskim prednostnim nalogam, evropskemu zelenemu prehodu, demokraciji, pravni državi in človekovim pravicam ter socialnemu vključevanju in odpornosti.
42. Svet EGP je poudaril, da bodo pogodbenice v skladu s členom 10 Protokola 38D preučile potrebo po odpravi gospodarskih in socialnih neskladij v Evropskem gospodarskem prostoru in na podlagi te ocene začele prihodnja pogajanja o naslednjih finančnih mehanizmih precej pred koncem finančnih mehanizmov za obdobje 2021–2028, da bi se izognili vrzeli pri izvajanju ter omogočili učinkovito in uspešno načrtovanje prihodnje perspektive financiranja.

Ribištvo in dostop do trga za ribe in ribiške proizvode

43. Svet EGP se je seznanil z izvajanjem in začasno uporabo dveh dodatnih protokolov k dvostranskima sporazumoma EU z Islandijo in Norveško, ki določata tarifne kvote za uvoz nekaterih rib in ribiških proizvodov s poreklom iz teh držav na trg EU do aprila 2028.
44. Svet EGP je ponovno potrdil tudi zaveze iz Protokola 9 k Sporazumu EGP o trgovini z ribami in drugimi morskimi proizvodi.
45. Člani in članice Sveta EGP so poudarili velik pomen konstruktivnega sodelovanja na področju ribištva, ki bi moralo biti uravnoteženo in vzajemno koristno, zlasti kar zadeva trajnostno upravljanje staležev skupnega interesa.
46. Člani in članice Sveta EGP so poudarili, da je treba še naprej reševati odprta vprašanja ribiške politike in da so dvostranski dialogi na področju upravljanja ribištva med EU in zadevnimi državami Efte, ki so del EGP, zelo pomembni.

Trgovina s kmetijskimi proizvodi

47. Svet EGP je opozoril na zavezo pogodbenic v skladu s členom 19 Sporazuma EGP in pogodbenice pozval, naj nadaljujejo dialog za pregled pogojev trgovine s kmetijskimi proizvodi, da bi dosegli postopno liberalizacijo v okviru zadevnih kmetijskih politik. Pogodbenice je spodbudil k temu, naj opravijo nov pregled trgovinskega režima za predelane kmetijske proizvode v okviru člena 2(2) in člena 6 Protokola 3 k Sporazumu EGP, da bi dodatno spodbujale trgovino na tem področju.